

pa dovolijo vsak dan. Kazuistiko konstitucije si je bilo težko zapomniti. Treba je bilo spovednikove presoje o tehtnosti vzrokov za olajšavo. Odprta je bila pot raznim skrupulom. Pri obedu je bilo paziti treba, da nisi užil žganja ali likerjev. Zaradi teh prošelj je Pij XII. z apostolskim pismom "Sacram. communionem" z dne 19. marca 1957 dovoljenja glede večernih maš in posta pred obhajilom razširil. Da bi verniki laže pogosto prejemale obhajilo in zadoščevali nedeljski dolžnosti, je čas, ko moramo biti tešč, za duhovnike pred mašo in za vernike pred obhajilom bodisi dopoldne bodisi popoldne omejil na tri ure za jed in alkoholne pijače, na eno uro pa za nealkoholne pijače. Večerno mašo morejo škofje dovoljevati vsak dan, "če to zahteva duhovna korist znatnega dela vernikov".

Pastoralno vrednost teh odlokov, s hvaležnostjo do svete stolice, ki je v teh odlokih tenko prisluhnila potrebam časa, čutimo vsak dan.

(Naprej v 2. številki)

### ČITAJUĆI NOVE RUBRIKE...

Kako se očekivalo, nove su rubrike misala i časoslova prema dosadašnjima skraćene, pojednostavljene i vrlo pregledne. U samih je 530 većinom kratkih točaka izneseno sve, što je prije bilo u barem dvostrukom tekstu s dugim i zamršenim periodama. Na ovim će stranicama biti govora o novim propisima koliko god trebaju i žele čitaoci.

Najprije želimo ukratko istaknuti, da su u ovim promjenama došla do izražaja nastojanja i želje savremene liturgijske obnove. U novim naime rubrikama ima dosta toga, što ne spada u područje čiste rubricistike, već je od velike važnosti za liturgijski život uopće.

U apostolskom pismu od 25. VII. 1960. papa Ivan XXIII. piše: "Svećenike i sve druge, koji su dužni moliti božanski oficij očinskim srcem potičemo, da ono, što je u ovom božanskom oficiju skraćeno, nadoknade većim marom i pobožnošću. I kad je nekoliko i koji put smanjeno čitanje svetih otaca, živo potičemo sve klerike, da držeći ustrajno u rukama čitaju i razmatraju sveske otaca, sastavljene s toliko mudrosti i pobožnosti". Tko bude htio provesti ove dvije očinske opomene, stajat će ga mnogo truda, ali će mu se obilato isplatiti. U smislu druge preporuke Sv. Oca donosit ćemo i mi barem zrnca iz blaga patristike.

Nove rubrike još više ističu VAŽNOST NEDJELJE. Nedjelje I reda se ne podvrgavaju ni jednom blagdanu. Ako na njih padne blagdan I reda, on se prenosi. Blagdani II i III reda, koji padnu u te nedjelje, ni ne spominju se. U nedjelje II reda (a to su sve druge osim 13 nedjelja I reda) slave se samo blagdani I reda i Gospodnji (među njima je i Svijećnica). U nedjelju se redovno mogu slaviti samo blagdani Imena Isusova, Sv. Obitelji, Presv. Trojstva, Krista Kralja i partikularni Gospodnji blagdani I reda. U tom slučaju ti blagdani posve zamjenjuju dotičnu nedjelju, koja se ni ne spominje (br. 17).

"Kanonski su časovi božanskog oficija prema svojoj ustanovi određeni, da posvete različite sate prirodnog dana. Stoga dolikuje, da ih se obavi u doba, koje je najbliže PRAVOM ROKU svakog pojedinog kanonskog časa, kako bi se zaista posvetio dan i dotični se časovi izmolili s pravim duhovnim plodom" (142).

Od nove se godine može anticipirati (ne prije 2 sata popodne) samo Jutrenja, koja se rastavlja od Pohvala i završava molitvom. Pohvale se zajednički moraju moliti ujutro rano (primo mane), a to se pristoji i kad ih moli pojedinac. Dakle ne bilo kada preko dana (144-145).

Povečerje se vrlo prikladno moli navečer, pa i poslije anticipirane Jutrenje. S njim se može povezati ispit savjesti, a u tom se slučaju ispusti Pater noster, koji se inače moli na početku Povečerja poslije Adjutorium nostrum (147).

Tko časoslov moli sam, ne govori kao do sada Dominus vobiscum. Mjesto toga kaže Domine, exaudi, osim ako je taj zaziv izrekao neposredno prije (247). Time dakako nije rečeno, da se časoslov ne moli za puk i u ime puka, već je određeno, da molio sam sebi ne govori i ne odgovara pozdrave, koji su određeni za zajedničko bogoslužje.

"Misa s božanskim oficijem tvori vrhunac svega kršćanskoga bogoslužja. Stoga se po sebi Misa mora slagati sa službom dana" (270). To dakle nije mišljenje pojedinih liturgista, već odredba Crkve.

"Misa po svojoj naravi traži, da kod nje svi prisutni sudjeluju svatko na svoj

način" (272). Novi se propisi u tom pogledu oslanjaju na Uputu SZO od 3. IX. 1958, pa tako s njom ističu glavni cilj različitih načina sudjelovanja u Misi: savršenija služba Božja i duhovno izgradjenje vjernika.

KONVENTUALNA MISA trebala bi biti pjevana, a ako je tiha pristoji se, da joj prisutni sudjeluju recitirajući zajedno s misnikom barem dio Ordinarija.

"Vrlo se pristoji, da se Mise za pokojne IV reda (quotidianae) govore samo onda, kad se zaista namjenjuju za pokojne uopće ili određene pojedince" (423). Svagdašnje se dakle mrtvačke Mise ne smiju služiti, kad je blagdan III reda (dosađašnji duplex majus, duplex i simplex), od početka Došašća do 13. I. i kroz cijelu Korizmu bez izuzetka.

Pristupne molitve se ispuštaju na Svijećnicu, kad je prije Mise blagoslov svijeća; na Pepelnicu, nakon blagoslova pepela; na Cvjetnicu, nakon procesije s palmama; na Misi Uskrasnog Bđenja i u Prosne dane, kad je prije Mise procesija s litanijama (424).

Molitva naredjena od Ordinarija može biti samo jedna, i to iz teškog razloga i samo za vrijeme prave potrebe. Ako ne može pitati Ordinarija, može je odrediti i župnik za tri dana (460).

Kod pjevanje Mise misnik ne čita ono, što čitaju ili pjevaju po svojoj službi djakon, poddjakon ili čitač (473).

Za vrijeme Mise drugi svećenik ne smije propovijedati nego iza Evandjelja. Ako propovijeda, Misa se prekine, dok ne svrši propovijed (474).

Kad se Pričest dijeli preko Mise, ispu-

šta se Ispovijed i odrješenje, a kaže se samo po običaju Ecce Agnus Dei i tri puta Domine, non sum dignus (503).

Od nove se godine na koncu svake Mise reče Ite, missa est, a Benedicamus Domino samo na Veliki Četvrtak i kad poslije Mise slijedi kakva procesija. Tada se ispusti i blagoslov sa zadnjim Evandjeljem (507). To će biti slučaj na pr. u primorskim krajevima, gdje se prve ili treće nedjelje u mjesecu obavlja procesija sa Svetotajstvom barem po crkvi. Zadje se Evandjelje još ispūšta, kad kod mrtvačkih Misa slijedi odrješenje.

"Svećenik treba dobro paziti, da ono, što ima izgovarati jasnim glasom izreče razgovjetno i prikladno, ne mnogo žureći, da može paziti što čita, a niti odviše sporo, da se ne dosadjuju oni, koji slušaju" (512).

## LITURGIJSKI KALENDAR

### Došašće

(Traje od Večernje u subotu prije  
1. nedj. do Devetog časa na Badnji dan)

Studenj:

27. Lj PRVA NEDJ. DOŠAŠĆA (1r). - U Došašću se oltar ne kiti cvijećem niti sviraju orgulje, osim na treću nedj., Badnji dan i blagdan Bezgr. Zač. Na nedjelje Došašća zabranjene su bilo kakve mrtvačke Mise. Na ferijalne dane u Došašću kleči se preko glavnih molitava u Časoslovu i Misi.

28. Lj Pon. M prošle nedj. bez Aleluja i sl. retka, nema Credo, predsl. opće. Dozvoljena je bilo koja zavjetna ili